

ΙΦΙΓΕΝΕΙΑ ΕΝ ΑΥΛΙΔΙ, ΤΟΥ ΣΑΒΒΑ ΣΤΡΟΥΜΠΟΥ

**Σιλένα Μπατάγια,
Θεατροσχόλιο, 24/5/2026**

Το Θέατρο Άτις αποτελεί διαχρονικά έναν από τους πιο επιδραστικούς θεατρικούς οργανισμούς της σύγχρονης ελληνικής σκηνής. Υπό την καλλιτεχνική καθοδήγηση του Θόδωρου Τερζόπουλου, το θέατρο ανέπτυξε μια ιδιαίτερη σκηνική γλώσσα που βασίζεται στη σωματικότητα, στη ρυθμική αναπνοή και στην τελετουργική διάσταση της τραγωδίας. Η μέθοδος του, αντιμετωπίζει το σώμα ως φορέα μνήμης και ενέργειας, μετατρέποντας την υποκριτική πράξη σε μια σχεδόν μυητική διαδικασία. Αυτή η αισθητική έχει επηρεάσει βαθιά τον τρόπο, με τον οποίο προσεγγίζεται το αρχαίο δράμα στην Ελλάδα και στο εξωτερικό. Μέσα σε αυτό το πλαίσιο εντάσσεται και η «Ιφιγένεια η εν Αυλίδι», σε σκηνοθεσία του Σάββα Στρούμπου, ενός δημιουργού που συνεχίζει εμφανώς τη γραμμή της σωματικής και τελετουργικής προσέγγισης της τραγωδίας.

Το έργο

Η «Ιφιγένεια εν Αυλίδι» του Ευριπίδη αποτελεί ένα από τα τελευταία και πιο ώριμα έργα του αρχαίου τραγικού ποιητή. Γράφτηκε γύρω στο 408-406 π.Χ., λίγο πριν από τον θάνατο του, και παρουσιάστηκε μετά θάνατον στα Μεγάλα Διονύσια, όπου απέσπασε το πρώτο βραβείο. Το έργο ανήκει στον Τρωικό κύκλο και θεωρείται μία από τις σημαντικότερες αντιπολεμικές τραγωδίες της αρχαίας ελληνικής γραμματείας. Η υπόθεση εκτυλίσσεται στην Αυλίδα, όπου έχει συγκεντρωθεί ο ελληνικός στρατός πριν από την εκστρατεία εναντίον της Τροίας. Τα πλοία όμως παραμένουν ακινητοποιημένα εξαιτίας της άπνοιας. Ο μάντης Κάλχας αποκαλύπτει πως η θεά Άρτεμις απαιτεί τη θυσία της Ιφιγένειας, κόρης του Αγαμέμνονα, ώστε να φυσήξει άνεμος και να ξεκινήσει ο απόπλους. Ο Αγαμέμνονας, διχασμένος ανάμεσα στην πατρική αγάπη και στο καθήκον προς τον στρατό και την εξουσία, στέλνει μήνυμα στη σύζυγό του Κλυταιμνήστρα να φέρει την Ιφιγένεια στην Αυλίδα με το πρόσχημα ότι θα παντρευτεί τον Αχιλλέα. Όταν αποκαλύπτεται η αλήθεια, ξεκινά μια αλυσίδα συγκρούσεων, εκβιασμών και ηθικών διλημμάτων.

Ένα από τα πιο σημαντικά στοιχεία του έργου είναι η αποδόμηση της έννοιας του ηρωισμού. Ο Ευριπίδης ασκεί έντονη κριτική στον πόλεμο και στην εξουσία, παρουσιάζοντας μια κοινωνία που είναι πρόθυμη να θυσιάσει έναν αθώο άνθρωπο για πολιτικούς σκοπούς. Η θυσία της Ιφιγένειας λειτουργεί συμβολικά ως η θυσία της

αθωότητας, μπροστά στη συλλογική παράνοια του πολέμου. Μέσα από το έργο, ο ποιητής σχολιάζει και την κρίση αξιών της εποχής του, καθώς η τραγωδία γράφεται στα τελευταία χρόνια του Πελοποννησιακού Πολέμου.

Η παράσταση

Η μετάφραση του Παντελή Μπουκάλα, διατηρεί την ποιητικότητα και την τραγική ένταση του ευριπίδειου λόγου, χωρίς να απομακρύνεται από τη σύγχρονη ακουστική εμπειρία. Η σκηνοθεσία του Σάββα Στρούμπου προσεγγίζει το έργο, όχι ως ιστορική αναπαράσταση, αλλά ως τελετουργία συλλογικού τραύματος. Η παράσταση χτίζεται πάνω στη διαρκή ένταση του σώματος και της φωνής. Οι ηθοποιοί λειτουργούν σαν εγκλωβισμένα σώματα μέσα σε έναν μηχανισμό αναπόφευκτης βίας και αυτή η αίσθηση μεταφέρεται με συνέπεια σε όλη τη διάρκεια της παράστασης. Ιδιαίτερα ενδιαφέρουσα είναι η λειτουργία του χορού, ο οποίος δεν περιορίζεται σε αφηγηματικό ρόλο αλλά δρα, ως συλλογικό σώμα μνήμης και αγωνίας. Η εκφορά του λόγου χαρακτηρίζεται από έντονη μουσικότητα, παύσεις και εσωτερική ένταση, στοιχεία που ενισχύουν τη δραματικότητα του ευριπίδειου κειμένου. Η παράσταση αποφεύγει τον συναισθηματικό μελοδραματισμό, προκρίνοντας μια αυστηρή τραγική λιτότητα, όπου η σύγκρουση αποτυπώνεται περισσότερο στο σώμα, στη σιωπή, παρά σε εξωτερικές εξάρσεις.

Η σκηνική σύνθεση της Κατερίνα Παπαγεωργίου είναι λιτή, σχεδόν ασκητική, υπηρετώντας την αίσθηση της εσωτερικής ερήμωσης. Τα κοστούμια αποφεύγουν τον ιστορικό εντυπωσιασμό και λειτουργούν συμβολικά, τονίζοντας την ανθρώπινη γύμνια, απέναντι στη θυσία και στην εξουσία. Η μουσική του Ζήση Σέγκλια λειτουργεί υπόγεια και τελετουργικά, χωρίς να επιβάλλεται συναισθηματικά, ενώ οι φωτισμοί του Κώστα Μπεθάνη δημιουργούν μια ατμόσφαιρα πνιγηρής αναμονής.

Οι ερμηνείες

Η παρουσία της Έλλης Ιγγλίζ, ως Κλυταιμνήστρα, διαθέτει σωματική ένταση, εσωτερικό παλμό και τραγική αξιοπρέπεια. Δεν παρουσιάζει μια υστερική μητέρα, αλλά μια γυναίκα που αντιλαμβάνεται την κατάρρευση του κόσμου γύρω της και παλεύει απέναντι σε έναν μηχανισμό εξουσίας, που τη συνθλίβει. Ο Νίκος Ντάσης ως Αγαμέμνονας αποδίδει αποτελεσματικά τη διττή φύση του ήρωα. Η ερμηνεία του στηρίζεται περισσότερο στην εσωτερική ένταση, παρά στη ρητορική εξωστρέφεια, επιλογή που ταιριάζει στη συνολική σκηνοθετική γραμμή. Ο εσωτερικός παλμός του, οι κοφτές ανάσες και η τρομοκρατημένη έκφρασή του, λειτουργούν υποβλητικά, αποκαλύπτοντας διαρκώς το αδιέξοδο και την εσωτερική του κατάρρευση. Η Μυρτώ Ροζάκη ως Ιφιγένεια ακολουθεί μια σταδιακή δραματουργική κλιμάκωση. Από την αθωότητα και τη νεανική προσδοκία, περνά σε μια κατάσταση σχεδόν μυστικιστικής αποδοχής της θυσίας της. Αν και σε ορισμένες στιγμές η ερμηνεία της κινείται σε έναν πιο εσωτερικό τόνο, ίσως πιο συγκρατημένο από τη σφοδρότητα που απαιτεί η τραγική ένταση του έργου, αυτή ακριβώς η επιλογή χαμηλής εκφραστικότητας αναδεικνύει μια βαθιά ανθρώπινη ευθραυστότητα, προσδίδοντας τελικά στην παρουσία της μια ουσιαστική, υπόγεια συγκινησιακή δύναμη. Η Άννα Κόπακα, ως κορυφαία του χορού, κινείται με απόλυτη ακρίβεια στον ρυθμό και στην εκφορά του λόγου, υπηρετώντας με συνέπεια τη συλλογική υπόσταση του χορού, ως μιας ενιαίας φωνής μνήμης και προειδοποίησης που διατρέχει το έργο. Οι Γιάννης Σανιδάς και Νίκος Ψυλάκης, εναλλάσσονται σε πολλαπλούς ρόλους, με πειθαρχία και σωματική καθαρότητα, στοιχεία που ενισχύουν τη μεταμορφωτική διάσταση της παράστασης. Στα

σημαντικότερα πλεονεκτήματα της παράστασης ανήκει η απόλυτη σκηνική συνοχή. Όλα τα επιμέρους στοιχεία -κίνηση, φωνή, φωτισμός, μουσική- υπηρετούν ενιαία αισθητική κατεύθυνση. Η χρήση του σώματος ως βασικού φορέα νοήματος, δημιουργεί στιγμές μεγάλης θεατρικής δύναμης, ιδιαίτερα στις συλλογικές σκηνές και στις παύσεις, όπου η σιωπή αποκτά δραματουργικό βάρος. Η βία της εξουσίας, η εργαλειοποίηση του ατόμου για πολιτικούς σκοπούς και η κανονικοποίηση της θυσίας αποκτούν έντονες σύγχρονες αναφορές, χωρίς να χρειάζονται επιφανειακοί εκσυγχρονισμοί.

Εν κατακλείδι

Υπάρχουν στιγμές, όπου η αυστηρή προσήλωση στον ρυθμό και τη συνολική ενεργειακή ένταση της σκηνικής σύνθεσης, αφήνει λιγότερο χώρο στις πιο εύθραυστες αποχρώσεις των προσώπων, για να αναπτυχθούν. Ωστόσο, αυτή η επιλογή υπηρετεί συνειδητά τη συλλογική και τελετουργική διάσταση της παράστασης, μετατοπίζοντας το ενδιαφέρον από το ατομικό δράμα, στη συνολική εμπειρία της κοινότητας, απέναντι στη βία και τη θυσία. Ιδιαίτερα ενδιαφέρον είναι ο τρόπος με τον οποίο αναδεικνύεται η συλλογική ευθύνη απέναντι στη βία. Η Ιφιγένεια δεν αντιμετωπίζεται αποκλειστικά ως μεμονωμένο τραγικό πρόσωπο, αλλά ως κέντρο ενός κόσμου που έχει αποδεχθεί τη θυσία, ως πολιτική και κοινωνική αναγκαιότητα. Έτσι το βάρος μετατοπίζεται από την ατομική συγκίνηση, στη συνολική αίσθηση μιας κοινωνίας σε ηθική αποσύνθεση. Η επιλογή αυτή της σκηνικής φόρμας δημιουργεί εικόνες μεγάλης έντασης και συνέπειας, ενώ ταυτόχρονα απαιτεί από τον θεατή μια διαφορετική συνθήκη πρόσληψης - όχι ταύτιση με τα πρόσωπα, αλλά παρακολούθηση μιας διαδικασίας σχεδόν τελετουργικής. Σε αυτό το επίπεδο, η παράσταση παραμένει απόλυτα συνεπής, ως προς την αισθητική και τη στόχευση της. Η σκηνοθεσία του Σάββα Στρούμπου επιλέγει να εργαστεί πάνω στη βαθύτερη σχέση σώματος, βίας και εξουσίας, προτείνοντας μια εμπειρία απαιτητική, αλλά ουσιαστική. Ζητά από τον θεατή να εισέλθει σε έναν χώρο δραματικής πυκνότητας, πειθαρχίας και ιστορικής συνείδησης. Αξιοσημείωτο είναι ότι καταφέρνει να οικοδομήσει έναν σκηνικό κόσμο πυκνής φόρτισης και βαθιάς συγκέντρωσης, επιβεβαιώνοντας τη διαρκή αξία μιας θεατρικής γλώσσας που συνομιλεί με το παρόν, χωρίς να προδίδει την αυστηρότητα και την αλήθεια της.